

القباى ماركسىسم

ارنست مندل

تارىخ و ادبيات ماركسىستى (۳۴)

فهرست

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
پیشگفتار	9
فصل اول: نابرابری ها و پیکار اجتماعی در طول تاریخ	
۱- نابرابری های اجتماعی در جامعه سرمایه داری معاصر	۱۳
۲- نابرابری های اجتماعی در جوامع پیشین	۱۵
۳- نابرابری های اجتماعی و نابرابری های طبقاتی	۱۶
۴- نابرابری های اجتماعی در دوران ماقبل تاریخ	۱۷
۵- شورش علیه نابرابری های اجتماعی در طول تاریخ	۱۸
۶- پیکارهای طبقاتی در طول تاریخ	۱۹
فصل دوم: ریشه های اقتصادی نابرابری های اجتماعی	
۱- جوامع بدوی فقرزده	۲۱
۲- انقلاب نوسنگی	۲۱
۳- تولید لازم و افزونه تولید اجتماعی	۲۲
۴- تولید و انباشت	۲۳
۵- دلیل شکست همه انقلاب های برابری خواه در گذشته	۲۴
۶- ستم کشیدگی زن، نخستین شکل نهاد یافته نابرابری اجتماعی	۲۵

فصل سوم: دولت: ابزار چیرگی طبقاتی

- ۱- تقسیم اجتماعی کار و پیدایش دولت..... ۲۸
- ۲- دولت در خدمت طبقات حاکم..... ۲۹
- ۳- جبر قهرآمیز و ادغام ایدئولوژیک..... ۳۰
- ۴- ایدئولوژی حاکم و ایدئولوژی انقلابی..... ۳۲
- ۵- انقلاب های اجتماعی و انقلاب های سیاسی..... ۳۲
- ۶- ویژگیهای دولت بورژوائی..... ۳۴

فصل چهارم: از تولید خرده کالایی تا شیوه تولید سرمایه داری

- ۱- تولید برای رفع نیازها و تولید برای مبادله..... ۳۵
- ۲- تولید خرده کالایی..... ۳۶
- ۳- قانون ارزش..... ۳۷
- ۴- ظهور سرمایه..... ۳۸
- ۵- از سرمایه تا سرمایه داری..... ۳۹
- ۶- ارزش افزونه چیست؟..... ۴۰
- ۷- شرایط پیدایش سرمایه داری نوین..... ۴۱

فصل پنجم: اقتصاد سرمایه داری

- ۱- مشخصات ویژه اقتصاد سرمایه داری..... ۴۳
- ۲- عملکرد اقتصاد سرمایه داری..... ۴۵
- ۳- تحول دستمزدها..... ۴۶
- ۴- قوانین حرکت سرمایه داری..... ۴۸
- ۵- تضادهای ذاتی شیوه تولید سرمایه داری..... ۵۱

- ۶- بحرانهای ادواری اشیاع تولید..... ۵۲
- ۷- اتحاد و تجزیه پرولتاریا..... ۵۳

فصل ششم: سرمایه داری انحصاری

- ۱- از رقابت آزاد تا تفاهم سرمایه داران..... ۵۶
- ۲- تراکم بانکها و سرمایه مالی..... ۵۷
- ۳- سرمایه داری انحصاری و سرمایه داری رقابت آزاد..... ۵۸
- ۴- صدور سرمایه..... ۵۸
- ۵- امپریالیست ها و کشورهای وابسته..... ۶۰
- ۶- عصر سرمایه داری پسین..... ۶۰

فصل هفتم: نظام امپریالیزم جهان

- ۱- صنعتی کردن سرمایه داری و قانون انکشاف مرکب و ناموزون..... ۶۳
- ۲- استعمار کشورهای مستعمره و شبه مستعمره بوسیله سرمایه ی..... ۶۵
- ۳- "اتحاد طبقات" صاحب قدرت در کشورهای شبه- مستعمره..... ۶۶
- ۴- جنبش رهانی بخش ملی..... ۶۸
- ۵- استعمار جدید..... ۶۹

فصل هشتم: منشاء جنبش کارگری نوین

- ۱- مبارزه طبقاتی ابتدائی پرولتاریا..... ۷۱
- ۲- آگاهی طبقاتی ابتدائی پرولتاریا..... ۷۲
- ۳- سوسیالیسم تخیلی..... ۷۳
- ۴- تولد نظریه مارکسیستی- بیانیه کمونیست..... ۷۳

- ۵- بین الملل اول..... ۷۴
- ۶- اشکال گوناگون سازمان نهضت کارگری..... ۷۵
- ۷- کمون پاریس..... ۷۶

فصل نهم: اصلاحات و انقلاب

- ۱- تکامل و انقلاب در تاریخ..... ۷۷
- ۲- تکامل و انقلاب در سرمایه داری معاصر..... ۷۸
- ۳- تکامل جنبش کارگری نوین..... ۸۰
- ۴- فرصت طلبی اصلاح طلبانه..... ۸۱
- ۵- نیاز به حزب پیشتانز..... ۸۲
- ۶- انقلابیون و مبارزه برای اصلاحات..... ۸۴

فصل دهم: دموکراسی بورژوائی و دموکراسی پرولتاریائی

- ۱- آزادی سیاسی و آزادی اقتصادی..... ۸۸
- ۲- دولت بورژوائی در خدمت منافع طبقاتی سرمایه..... ۹۰
- ۳- محدودیت های آزادی های بورژوا- دموکراتیک..... ۹۲
- ۴- اختناق و دیکتاتوری..... ۹۴
- ۵- دموکراسی پرولتاریائی..... ۹۷

فصل یازدهم: نخستین جنگ بین امپریالیستها و انقلاب روسیه

- ۱- جنبش بین المللی کارگری و جنگ امپریالیستی..... ۹۹
- ۲- جنگ امپریالیستی به بحرانهای انقلابی منتهی می گردد..... ۱۰۰
- ۳- انقلاب فوریه ۱۹۱۷ در روسیه..... ۱۰۲

- ۴- انقلاب مداوم..... ۱۰۴
- ۵- انقلاب اکتبر ۱۹۱۷..... ۱۰۵
- ۶- انهدام سرمایه داری در روسیه..... ۱۰۶

فصل دوازدهم: استالینیزم

- ۱- شکست خیزشهای انقلابی در اروپا ۱۹۲۳-۱۹۱۸..... ۱۰۹
- ۲- ظهور بوروکراسی (دیوانسالاری) شوروی..... ۱۱۱
- ۳- ماهیت بوروکراسی: ماهیت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی..... ۱۱۴
- ۴- استالینیزم چیست؟..... ۱۱۶
- ۵- بحران استالینیزم..... ۱۱۸
- ۶- اصلاحات اقتصادی..... ۱۲۰
- ۷- مانوئیزم..... ۱۲۲

فصل سیزدهم: از مبارزات توده ای کنونی تا انقلاب سوسیالیستی

جهانی

- ۱- شرایط برای پیروزی انقلاب سوسیالیستی..... ۱۲۶
- ۲- ساختن بین الملل چهارم..... ۱۲۸
- ۳- خواستهای فوری، خواستهای انتقالی..... ۱۳۰
- ۴- سه بخش کنونی انقلاب جهانی..... ۱۳۱
- ۵- دموکراسی کارگری، خود سازماندهی توده ها و انقلاب سوسیالیستی... ۱۳۳

فصل چهاردهم: جلب توده ها توسط انقلابیون

- ۱- گوناگونی سیاسی در بین پرولتاریا..... ۱۳۶
- ۲- جبهه واحد طبقه کارگر علیه دشمن طبقاتی..... ۱۳۹
- ۳- دینامیک تهاجمی جبهه "طبقه علیه طبقه"..... ۱۴۳
- ۴- جبهه واحد کارگری و جبهه خلق..... ۱۴۶
- ۵- استقلال سیاسی طبقه و سازماندهی واحد طبقه..... ۱۴۷
- ۶- استقلال طبقاتی و اتحاد طبقاتی..... ۱۴۹
- ۷- جنبش های رهانی بخش زنان و اقلیت های قومی
تحت ستم در ظهور مبارزات ضد سرمایه داری..... ۱۵۰

فصل پانزدهم: فرا رسیدن جامعه بدون طبقه

- ۱- آرمان سوسیالیستی..... ۱۵۳
- ۲- شرایط اقتصادی و اجتماعی لازم برای رسیدن به این آرمان..... ۱۵۵
- ۳- شرایط سیاسی، ایدئولوژیکی، روانی و فرهنگی برای نیل به این هدف.. ۱۵۸
- ۴- مراحل جامعه بدون طبقه..... ۱۶۱

فصل شانزدهم: دیالکتیک ماتریالیستی

- ۱- حرکت جهانشمول..... ۱۶۳
- ۲- دیالکتیک، منطق حرکت..... ۱۶۵
- ۳- دیالکتیک و منطق صوری..... ۱۶۸
- ۴- حرکت، عملکرد تضاد..... ۱۶۹
- ۵- برخی دیگر از مسایل دیالکتیک دانش..... ۱۷۲

- ۶- حرکت بمتابۀ عملکرد تمامیت- مجرد و مشخص ۱۷۶
- ۷- نظریه و عمل ۱۷۸

فصل هفدهم: ماتریالیسم تاریخی

- ۱- تولید انسانی و ارتباطات انسانی ۱۸۰
- ۲- زیربنا و روبنای اجتماعی ۱۸۴
- ۳- تولید مادی و تولید فکری ۱۸۶
- ۴- نیروهای مولده، روابط اجتماعی تولید و شیوه های تولید ۱۸۹
- ۵- جبر تاریخی و عمل انقلابی ۱۹۴
- ۶- از خود بیگانگی و رهائی ۱۹۶

پیشگفتار

ارنست مندل کتاب الفبای مارکسیزم را پیش از هر چیز جهت استفاده کارگرانی نوشته است که بتدریج در روند فروش نیروی کارشان و دریافت تجربی از استثمار به سوی مطالعه مارکسیزم روی می آورند.

تجربه عملی پیشروان پرولتاریا نشان میدهد که کارگران به دلیل آشنائی بلاواسطه با واقعیت استثمارسخت مستعد شناخت علمی و بنیانی از نظام سرمایه داری هستند. بسیاری از مشکلات نظری مارکسیزم که برای مدتهای طولانی فکر، بحث و مناظره "باسوادها" را به خود جلب کرده در دنیای راستین جدال طبقات به سرعت توسط کارگران شناخته و حل شده اند.

اما از سوی دیگر در دوران تسلط طبقه سرمایه دار بر جامعه، ابزار انباشت فرهنگی یکسره در اختیار این طبقه قرار دارد و امکانات آموزشی و فرهنگی در دسترس زحمتکشان و کارگران نیست. کارگران را نه وقت و فرصت کافی جهت مطالعه و آموختن مسائل فرهنگی، اقتصادی، فلسفی و هست و نه ضرورتی عینی مشوق آنان جهت این آموزش میشود زیرا برای آنان در تدوam کار مکانیکی و یکنواخت کارخانه ها و ادامه حیات از طریق فروش نیروی کار دیگر ضرورتی به آموزش مطالب و مسائل به اصطلاح "سطح بالا" وجود ندارد.

کتاب الفبای مارکسیزم بر پایه این واقعیت نوشته شده که آموزش مارکسیزم برای کارگران ساده است چرا که از متن زندگی روزمره و آگاهی آنها بر آمده و در عین حال کتاب به این جنبه مهم نیز دقت دارد که کارگران جهت فهم کامل و دقیق از مارکسیزم باید به مرحله ای از دستاوردهای علمی و فنی و فرهنگی آگاهی یابند که در "شرایط متعارف" زندگی خود امکان دسترسی بدان را ندارند. از این رو کتاب بعنوان راهنمای عمل و با انشاء ساده و آسان نوشته شده، مندل تا حد امکان

مارکسیزم را بطور تام و کامل معرفی می نماید و در عین حال هم از دید مکانیکی و یک جانبه و هم از بیان عامیانه مطالب اساسی و مشکلات پرهیز کرده است. وجود چنین کتابی برای کارگران ایران در شرایط امروز بسیار لازم است. زیرا کارگران پس از اعتصاب عمومی تاریخی خود در سال گذشته که مهمترین عامل در سقوط سلطنت بود به اعتبار و نقش عظیم طبقه خود آگاه شده اند، اهمیت موجودیت جنبش مستقل کارگری توسط بسیاری از پیشروان پرولتری درک شده و بحث های اساسی و عمده ای در کارخانه ها و کارگاه ها در جریان است. از سوی دیگر بحران سرمایه داری ایران به شدت ادامه دارد و هیأت حاکم و دستگاه استبداد را چاره ای جز فشار به زحمتکشان و کارگران، از میان بردن حقوق دموکراتیک و دستاوردهای انقلاب نیست. در کل این فرآیند، اقبال وسیعی از کارگران به اشکال گوناگون مقاومت و در نتیجه به سوی مطالعه دقیق تر شرایط روی می آورند. آنجا که به سوی مباحث مارکسیستی روی می کنند عمدتاً در برابر خود کتابها و مباحثی را می یابند که نه مارکسیزم بلکه استالینیزم را ارائه کرده اند. از این رو وجود کتاب راهنمای عملی که از جزم ها و انحرافهای استالینی شناخت مارکسیزم خالی باشد حیاتی است.

کتاب ارنست مندل مارکسیزم راستین را در مقابل کلیه تحریف های استالینی مطرح می کند و از این رو در کار آموزش پیشروان کارگری ایران ارزش بسیار دارد. مندل پس از اطلاع به اینکه کتابش در کار ترجمه به زبان فارسی است، چند مورد به متن افزود که در متون انگلیسی (که راهنمای ترجمه حاضر بود) و فرانسو کتاب نیامده اند و در چاپ های بعدی بدانها افزوده خواهند شد.

ارنست مندل نزد خواننده فارسی زبان ناشناخته نیست، چند جزوه و کتاب از او به فارسی ترجمه و منتشر شده اند. اما واقعیت عمده زندگی او بعنوان یک مبارز آگاه پرولتری هنوز معرفی نشده است. مندل از سال ۱۹۴۶ عضو ارکان رهبری

بین الملل چهارم است و سالهاست بعنوان یک سوسیالیست انقلابی در راه تحقق هدف تاریخی طبقه کارگر مبارزه کرده. او در ۵ آوریل ۱۹۲۳ متولد شده و تابعیت بلژیک را دارد. در سال ۱۹۴۰ به تروتسکیزم جلب شد و به حزب جهانی انقلاب پرولتری یعنی بین الملل چهارم که دو سال پیشتر توسط لئون تروتسکی پایه گذاری شده بود پیوست. سال بعد عضو کمیته مرکزی بخش بلژیک این حزب گردید. در سالهای اشغال اروپا توسط فاشیست ها در نهضت مقاومت شرکت نمود. سه بار توسط نازی ها دستگیر شد و از زندانهای ولسلنگ و اوبرفلد گریخت. در فوریه ۱۹۴۴ در کنفرانس زیرزمینی احزاب اروپایی بین الملل چهارم شرکت نمود و دو سال عضو دبیرخانه بین المللی حزب جهانی انقلاب کارگری گردید و تا به امروز در سازمان دادن فعالیت های جنبش تروتسکیستی در سطح جهانی شرکت نموده و بسیاری از اسناد عمده را در کنگره های بین الملل تنظیم کرده است. عقاید و بحثهای مندل در پیشبرد عمل انقلابی و آموزش نظری مبارزین مارکسیست سهم عمده ای داشته است.

مندل در جنبش کارگری بلژیک مقام عمده ای دارد. در فاصله سالهای ۱۹۵۴ تا ۱۹۶۳ مشاور شورای اقتصادی سازمان عمومی کار (سندیکای متحده کارگری بلژیک) بود و بسیاری از سندیکالیست های سرشناس بلژیک از او با احترام ویژه یاد می نمایند. مندل حق ورود به سه کشور آمریکا، فرانسه و آلمان غربی را ندارد. در هر سه کشور به دلیل وجود قوانین ارتجاعی ضد کمونیستی پلیس امکان ورود مندل را سلب کرده است.

مندل استاد اقتصاد دانشگاه آزاد بروکسل است، مقام مشابه آن را در دانشگاه آزاد برلین بدلیل عقایدش و عدم امکان ورودش به خاک آلمان غربی از او سلب کرده اند. در سال ۱۹۷۸ بخش علوم اقتصادی و سیاسی دانشگاه کمبریج از مندل دعوت کرده تا در این بخش تدریس نماید. سالهاست که جزوه مشهور او به نام

مقدمه بر اقتصاد مارکسیستی، کتاب درسی بسیاری از دانشگاه‌های معتبر بوده است.

مادل کتابهای فراوانی نوشته که مهمترین آنها به شرح زیرند:

نظریه اقتصادی مارکسیستی (که چند فصل از جلد نخست آن تحت عنوان رخساره های اقتصادی در روند تکامل اجتماعی به فارسی ترجمه شده است)، شکل گیری عقاید اقتصادی کارل مارکس، سرمایه داری پسین، بحران دلار، مقدمه بر اقتصاد مارکسیستی (که به فارسی ترجمه و منتشر شده است)، در آمدی به کتاب سرمایه کارل مارکس، نقد "کمونیسم اروپائی"، آثار سیاسی (به زبان فرانسه که تا بحال دو جلد آنها منتشر شده است)، بحران اقتصادی ۱۹۷۴-۷۸، پاسخ به آلتوسر والنشتاین، و بسیاری آثار عمده و مجموعه های مقاله و مصاحبه